

Uroš Zupan

Opekline

Vstopiš v prostor in instrumenti
za pogajanje z resničnostjo so vrženi
s tečaja, kot bi potoval nad močnim
magnetnim poljem. Ali pa kot da bi
zunaj, na ulici, navade nenadoma
spremenile vsebino in imena in bi se
pogled obrnil v smer pozabljenega večera;
obleke so bile takrat vsako leto
pretesne in zrak je dišal po jeseni in tobaku.

Tla se zazibajo in odlomijo in te nesejo
nekam v preteklost; proti pepelu
vsega, kar si ljubil in te je zapustilo.

“Kako se bodo obnašale minute za temi
nenadoma odprtimi vrati?”

“Bo obraz vztrajno zanikoval sence in plamene?”

“Bo izdajalsko srce našlo svojo pot do
kože in še naprej, ven, v čas,
za katerega hočeš, da bi bil obnovljen
do čisto zadnje sence in zadnjega vonja?”

Ne veš. Bojiš se. Kajti novi ljudje
so zasedli skrbno varovane vrtove.
Spijo tam. Naslonjeni na skrivnost.
Dotikajo se je z dihom. A zanje ostaja

samo molčeča, dolgočasna uganka – trakovi
visokega poletja, ki so jih zaradi malomarnosti
spregledali, pozabili primerjati z nečim,
kar se je odkrnilo od nesmrtnosti, se
nenadoma znašlo tu. Pod tvojimi rokami.

Tebi na razpolago.

Vrata se zapirajo in odpirajo –
enkrat se bodo zapahnila za vselej.

Ko stopiš nazaj ven,
zunaj sonce po spominu obnavlja svojo
pot nad gozdovi in rekami
in veter,
ki se je iztrgal iz zamračene
svetlobe – bo vsak hip molče izdihnil pred tvojimi očmi.

Kar si pustil za sabo,
je težko zapomnljivo, a vendar – jasno:
bosa hoja po žerjavici,
ki se konča v sanjah.

Na podplatih pa ostajajo opeklina – zemljevidi preteklega.

Počasna glasba

*Toda tesnoba, takšna kot je,
je še vedno borba za obliko,*

*in za sanje, če povem odkrito,
ne toliko želja, da se te spominjajo,
ampak želja preživeti,
ki je, po mojem, najgloblja človeška želja.*

Louise Glück: *Pesem za lutnjo*

Avtomobili se stapljajo z daljavo;
rdeči šivi, ki vijugajo med somrakom in temo.
Okrog dvorca veter dviguje namizne prte –
bele valujoče lise, ki z gibanjem
potrjujejo njegov obstoj.

Vsak trenutek bi moral biti takšen –
odpiranje vrat v nekaj mirnega
in slovesnega, kjer sta strah
in tesnoba mislim nedosegljiva.

Neprestano potujemo proti sedanjosti.
Za sabo puščamo natlačene starinarnice,
sončne dneve, stisnjene med liste papirja,
in deževne, ki s koščnimi členki prstov
trkajo po pokrovih iz notranjosti krst.

Kar je minilo,
zdrsne na obledelo stran časa.
Kar prihaja,
je podobno pisanju tišine po nepremičnem zraku.

Izpeljati življenje v vseh njegovih
postajah je končni cilj.
Zjutraj in čez dan težko dosegljiv,
zvečer lažje,
ker se na predmete
in ljudi spustita hvaležnost in mir.

Ko z dihanjem odklepamo nočno
pokrajino, vstopamo v njuno gospostvo.
Zaljubljeni v lahkih poletnih oblačilih
se sprehajajo mimo dvorca in skozi park.
Prozorna buba kresnice se kot mesečev
otrok, ki je zapustil nebo, sveti v travi.
Noč vse to nemo opazuje
in se v svoji mehki milini
po tiho po prstih pomika naprej.

Zakaj in natančno kam

Nemo drsijo nad temno pokrajino:
krhke prikazni, ki iz trenutka v trenutek
spreminjajo oblike – zdaj kojot,
mogoče sfiga, nato kača, hrzajoči gobec konja.
Plujejo oblaki pod napetimi in svetlimi trebuhi
letal,
nad zbeganim oglašanjem ptic,
ki prhnejo iz zelene gošče in potem
padejo prve kaplje na razprto
dlan; prozorna pisava, ki tlači
in upogiba zrak.
Sledijo nove – navali čedalje
bolj neusmiljeni, kot bi šlo za
zadnjo in dokončno izpolnitev.

Dež pada. Raskav ženski glas z gramofona
prepeva:
I am standing by the window looking at the rain outside –
in spomini se luščijo
kakor dotrajan omet s starih fasad,
padajo skupaj z dežjem;
osvetljeni čolni v kanalih Lete –
naj temni duhovi končno odstopijo od nas –
in kar naprej dež, kot izbrani prizori iz knjig,
ki se vrstijo pred očmi, blagi in oddaljeni;
na milost in nemilost
prepuščeni naši pozornosti in svojemu
posmrtnemu življenju.

A vse je še neprebrano.
Ni strahu pred starostjo in smrtjo,
ni poklekanja v mislih in na samotnih krajih,
kjer ni prič, ni mrmrajočih molitev,
ki bi rade sešile skupaj majavo človeško notranjost
in nočno tišino.

So le kaplje pomirjujočega dežja,
ki se lovijo na aluminijasto anteno

in padajo v naročje nekega dolgočasnega
in mračnega popoldneva,
ko odpiram okno, da bi se rokoval z njimi,
in se premočene peruti ptic
poženejo nekam proti oddaljenemu,
nevidnemu nebu,
še same ne vedoč –
ne zakaj ne natančno kam?

Elegija na Hölderlinovo temo

Katarini Šalamun - Biedrzycki

Draga Katarina, ... kako sem? Zmedeno
in negotovo. Rahlo prestrašeno. Razpršeno.
Ker mi je knjiga padla v vodo – *Obiranje jabolk*:
Aleksandar Ristović. Imam prevedeno že leta
in potuje od založbe do založbe.

Nekdo reče, da bo tiskal, potem si premisli,
in potem spet nekdo reče, da bo tiskal in si
premisli. Kaj družba dolguje pesniku?
Kaj pesnik dolguje družbi?
Le čemu pesniki v ubožnem času?
Le čemu direktorji v ubožnem času?

Nekaj metafizike je tudi v denarju.
Kajti kako bomo shajali,
če nam pod prsti ne bodo šelesteli bankovci?
Svetloba, toplota, sneg, plohe
in mavrice so krasni. Imamo se radi,
kar je čudovito. In vonji v zraku

in ti oblaki, nagnjeni k nenadnim
metamorfozam, so letos nadvse radodarni.
A moramo tudi jesti, piti, telefonirati,
se voziti z avtomobilom, hoditi v kino,
in ker se bliža zima, si želimo
biti stalno na toplem in občasno na smučeh.

Si v Sloveniji ali na Poljskem? Bova knjigi
izmenjala ročno ali se bosta samo spogledali
v hladnem zraku? Direktorju Festivala Czesław
Miłosz Illgu sem pisal, da pridem v Krakov.
Direktor Illg ni še nič odgovoril.

Danes je bolj pomembno pisati pisma direktorjem
festivalov, kot pa pisati pesmi. Danes je bolj

pomembno obiskovati festivale, kot pa pisati pesmi.

Danes je bolj pomembno navezovati stike,
kot pa sanjati popolne verze, ki jih zjutraj poje zrak.

Kaj pesnik dolguje družbi?

Kaj družba dolguje pesniku?

Le čemu direktorji v ubožnem času?

Le čemu pesniki v ubožnem času?

Precej metafizike je tudi v denarju.